

ANGELJČEK,

otrokom učitelj in prijatelj.

Izdal

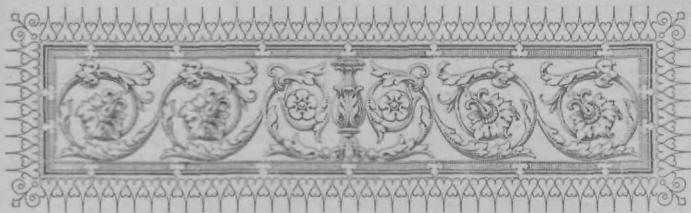
ANTON KRŽIČ.

IV. zvezek.

V Ljubljani, 1888.

Bogoljubna mašna strežnika.

Kaj ste mi pa prinesli? — tako imajo otroci navado vprašati naglas ali po tihem, kadar pride v hišo dober stric, radodarna teta ali kateri drug dobrodelen detoljub, ki ima do otrok pravo ljubezen. In že radovedno in širno odpirajo oči v trdni nadi, da zdaj zdaj se vsuje pred nje kupoma najlepših igratic in najslajšega sladkorja.

Enako zvedavi ste, kajne, kadar pride moj »Angelček« v hišo: kaj bo neki prinesel? »Angelček« pa ne nosi igratic in sladkorja, marveč vse kaj lepšega in boljšega. Igrača se kmali pokvari in polomi in sladkor se kmali pohrusta ter ni ga več; pa še to pravijo, da za sladkorjem radi zobje boljjo in da v želodcu ni dobro. Zato »Angelček« tacih reči ne nosi, ampak lepe povesti in pesmice in koristne nauke; ima lepe podobice vmes; lepih naukov in svetov nimate le za nekaj trenutkov, marveč si jih lahko zapomnite, da vam bodo koristili za vse življenje; in če se po njih ravnate, boste imeli še unstran groba večno sladkost od njih. Najprej pride danes na vrsto prelepa zgodba o dveh pridnih dečkih, mašnih strežnikih, ki je popisana v starih samostanskih bukvah. —

Daleč tam proti oni strani, kjer solnce zahaja, predno se pride do morja, je lepa dežela Portugalska. Zelo gorka je ta dežela; zato pa tudi tam raste dobro sladko grozdje in okusne pomeranče, ki jih imate otroci tako radi. V tej prelepi deželi bil je velik samostan, v

kterem so živeli pobožni možje, menihi iz reda sv. Benedikta, po svoji veliki svetosti bolj angeljem, kakor ljudem podobni. Med drugimi je bil zlasti pater Brnard, ki je male otročiče neizrečeno rad imel. Vedel je dobri oče Brnard, da v mladih nedolžnih srcih ljubi Bog najraje biva, zato je nad vse skrben bil za otroke in jih učil, kako naj varujejo svoja mlada čista srčica, da jih hudobni duh ne zapelje, da jih sprijeni svet ne omažežuje.

Posebno dva dečka sta bila njegova velika, velika ljubljénčka. Pa sta bila tudi vredna, ker bila sta pridna, ubogljiva in pobožna otroka. Reklo se jima je Lojzek in Rodek (Roderik). Oče Brnard ju je učil moliti očenaš, česčenasimarijo, vero in druge molitvice, pa tudi streči pri sv. maši sta se naučila. Kako ju je bilo lepo videti, ko sta klečala pri altari, oblečena v rudeče krilce in pa v

belo srajčico
— sè sklennima rokama
— kakor dva zamaknena angeljčka. — Vsak dan, ko je v samostanu zvonček zapel, sta brž hitela, da bi ne zamudila. Skrbna mama so jima v mal pleten

košek naložili kruha, sladkih pomeranč in druge sladne drobnjave. Komaj sta čakala, da je bil košek napolnjen, potem pa sta se skušala, kateri bode poprej v ljubem samostanu pri zelo dobrem očetu

Brnardu. Veselo potrkata na samostanska vrata, še veliki pes, zvesti stražnik, se jima dobrika, kar nič se ga ne bojita dobra otroka. Pater Brnard jima pride odpret, ju pèlje v zakristijo, da strežeta pri svetih mašah.

Lepo in častno je streči pri sv. maši. Strežnik je izmed vseh ljudi v cerkvi najbližje mašniku, najbližje Jezusu, ki pride iz nebes na altar, kjer ga obdajajo in častijo trume nebeških angeljev. O kako je vendar to nebeško lepo, če je tudi ministrant resnično pobožen in nedolžen — vidni angelj med nevidnimi angeljci, kakor sta bila Lojze in Roderik.

Ko minejo vse svete maše, gresta s svojim premilim dobrotnikom Brnardom v malo sobico, kjer se prične vsakdanja šola za pridna streznika. Ljubljeni učitelj ju uči krščanskega nauka, prave ljubezni do Boga in do bližnjega, pripoveduje jima o ljubih svetnikih, kako so bili dobrega srca in kako lepo so živeli na zemlji in pa kako veliko veselje da zdaj uživajo v nebesih. Tudi brati in računati se učita. Rodek bi bil le to najraje izračunal, koliko časa bo še preteklo, predno pojde on v nebesa. Pač si ni mislil blagi otrok, da bi mu bil v to zadostoval prav kratek račun.

V mali stranski kapelici samostanske cerkve je bil prelep kip Matere božje z malim Jezuškom, ki se je vedno smehljajal, — vsaj dečkoma se je tako zdelo.

Večkrat sta prišla obiskat to krasno podobo. Nечега dné pravi Rodek Lojzeku: »Midva sva sama, morebiti bi se mali Detek, ki je v naročji lepe Gospe, tudi rad z nama igral — toda bi mu li mati pustila?« Qba se globoko priklonita pred lepo podobo in začneta prositi: »Lepa Gospa, ali bi ne hoteli Svojega deteta nekoliko pustiti, da se z nama igra, gotovo je že trudno, ko vedno le sedi na Vašem naročji, — hočeva ga prav zelo ljubiti!«

In glej čudo, — Marija se pripogne, razpne roki in spusti Sinu božjega na tla. »Igrajmo se«, pravi Jezušček; »igraymo se«, pravita tudi dečka vsa vesela in vsi trije prično igrati — vsakovrstne igre. Jezušček je vse znal. Gredó tudi na dvorišče. Jezušček naredi iz ila ptičkov, dihne vanje in glej — kar oživijo in zleté v zrak. Rodek in Lojzek tudi naredita iz prsti več tičkov, pa nobeden jima noče zleteti, če tudi na vso moč vanje dihata. »Povej vendar, kako ti narediš, da tvoji ptički zleté?« prosita bratca; pa Jezušček jima pravi: »Danes ne, jutri!« ter se posloví od njiju in se vrne svoji Materi v naročje.

Dečka se vrnetá k očetu Brnardu, pa mu ničesar ne povesta o igri, kakor bi se ne bilo nič zgodilo, le, da sta danes še prav posebno pridna in vesela.

Težko sta čakala prihodnjega dneva. Ta dan ju je ljubi Jezušček že čakal ter oba objemčkal. Neizrečeno veselo jima je srce, če tudi sama ne vesta zakaj. »Ali hočeš z nama jesti?« pravi Rodek, »bomo med

seboj delili, kar imava.« »Hočem, hočem«, odgovori Dete božje. — »Ali se ne učiš tudi ti kakor midva pri očetu Brnardu krščanskega nauka pa iz mašnih bukev?« vpraša radovedno Lojzek. »O, jaz že vse znam«, odgovori Jezušček. Dečka se ne moreta načuditi, kako more vse znati, ko je še tako majhen.

Tako so igrali vsak dan. Oče Brnard pa se kar čudi, kako zelo napredujeta dečka v učenji in pobožnosti; že na zunanje se jima je poznalo, da sta z Jezuškom občevala, neizrekljivo sta bila pridna, kakor angeljčka. Pa dobri Brnard ni vedel, od kod to prihaja, pač pa je vedel hudobni duh, ki bi ju bil zelo rad ločil od božjega Deteta. Rad bi ju bil zapeljal hudobni sovražnik — zlasti v nezadovoljnost in lakomnost.

Nekega dné se vračata domu. Po poti se pogovarjata o dobrem očetu Brnardu, pri koliko mašah in kako da sta stregla, o beli ovčici, ki ju čaka doma — pa tudi malega Jezuška nista pozabila in lepe Gospe.

»Bratec«, začne Lojzek, »kaj meniš, kje je li doma ta prelepi

otročiček, ki se pride vsaki dan z nama igrat? Gotovo ima tudi on lepo ovčico, kakor midva, in pa dobrega očeta ima gotovo tudi, da zanj skrbi, kakor najin oče skrbé za naju; saj vendar nista mati in otrok zmiraj tam v kottičku, kjer ju midva obiskujeva.«

»O, jaz mislim«, pravi Rodek, »da je oče tega otroka velik, imeniten gospod, morda celo — kralj; saj mi je rekel včeraj: »ti boš prišel v kraljestvo mojega Očeta«; — tudi veš, da je včeraj vrata odprl, ne da bi se jih dotaknil.«

»Če je pa bogat«, reče Lojzek, »zakaj pa nikoli južine s seboj ne prinese? Še opravičuje se ne, ko z nama je; njegova mati bi mu gotovo tudi lahko dala lepih pomaranč itd.?«

»Morava ga enkrat vprašati«, odgovori Rodek. »Pa jaz si ne upam, morda bi se nehal smejati in njegove lepe oči bi se s solzami napolnile.«

»Midva vendar ne bova zmiraj sama prinašala jedil«, meni Lojzek. »Kot dober tovariš mora tudi on kaj prinesiti, vsaj medenega kruha ali dobrega kolača, če že družega ne; pri njegovem očetu ga gotovo ne manjka. — Pa kako mu to reči?«

Rodek pravi na to: »Veš kaj, jaz bi mu raje dal vse svoje pomaranče in vso svojo južino, kakor da bi ga v najmanjši reči razžalil. Pa zdajle mi je prišlo nekaj na misel: prašajva očeta Brnarada!«

»Saj res, jutri ga vprašajva!« Tako skleneta dobra dečka in se odpravita k počitku; dobri angelj varuh ju je varoval, da jima hudobec ni mogel škodovati.

Zjutraj na vse zgodaj sta zopet na potu proti samostanu. Pri sv. maši sta zelo razmišljena, da pravita: »Ora pro nobis!« namesto: »Deo gratias!« itd. kar očeta Brnarada zelo osupne. Tudi v šoli večkrat tako narobe odgovarjata, da celo njunega resnega učitelja semtertje smeh posili.

»Kaj pa vama je danes, mala poniglavčka?« vpraša poslednjič dobri menih.

»O ljubi oče Brnard, Vi nama povejte, kaj naj storiva, midva ne znava reči.«

Neki strah prevzame meniha, že ga skrbi, da bi ne bila kaj hudega storila. Velik križ naredi in strahoma ju vpraša: »Ali so morebiti oče bolni, ali pa mati, ali sestra?« — »O, vsi so zdravi in veseli, tudi mala ovčica. A to-le bi Vam rada povedala: Otročiček, ki ga tam v kapelici drži nebeška Mati na rokah, prihaja vsak dan k nama, kadar južinava.«

Pobožni menih se zavzame in kar stresne ter strmeč vsklikne: »Božje Dete se igra z vama?!«

»Da, da, oče Brnard!« odgovorita dečka, »pa je tudi z nama od najinih jedil, sam pa nikoli nič ne prinese s saboj.«

»O ljubi Bog«, pravi nato sveti mož, »tebi je všeč bivati med priprostimi in nedolžnimi! — No, kaj pa hočeta temu dečku, mala prijatelja angeljev?«

»Rada bi pokusila kruh, kakoršnega speče njegova mati in pa pomaranče, ki rasto na sadnem vrtu njegovega očeta; pa ne veva, kako bi mu to rekla.«

Pobožni menih se nekoliko zamisli, potihoma zdihne k Bogu, potlej pa pravi: »Poslušajta me! Ako lepi deček zopet pride in hoče južinati z vama, le recita mu: »Gospod, Ti vedno živiš ob najinem, sam pa nikoli nič ne prineseš, še koščka kruha ne, skaži se vendar tudi Ti plemenitega in povabi naju z očetom Brnardom na kosilo k Svojemu Očetu!«

»Da, da, tako mu porečeva«, pritrdita dečka; »pa jutri še ne, poprej se morava dobro naučiti, da nama pojde prav gladko.«

Osem dni še čakata in večkrat poskušata, kako bosta rekla, da ne bi kake neumne zinila. Lepi deček pa hodi vsak dan k njima, da se igrajo; pač spozna, da ga hočeta ljuba dečka nekaj vprašati, pa vendar jima ne reče ničesar ter je ž njima kakor navadno.

Še le čez osem dni se drzneta nedolžna bratca reči nebeškemu Detetu, kar jima je bilo tako zelo pri srcu. Božje Dete se nato posmehlja tako ljubeznjivo, da se jima kar srce topi. »Da, da, draga moja bratca!« jima veselo pravi, »povabim vaju z očetom Brnardom. Pričakujem vas vse tri na dan mojega vnebohoda. Le hitro tecita očetu Brnardu naznanit, da se pripravi.«

Vsa zadovoljna in vesela se dečka vrneti k očetu Brnardu. Med potjo pa se radovedno vprašujeta, je li hiša preblagega Dečka pač daleč, — bo morda celo treba samostanskega osliča osedlati, da dospejo tje; zelo ju tudi skrbi, če ne bo morebiti celo treba skoz nevarne sovražne dežele potovati itd.

Oče Brnard je razumel, kaj hoče božje Dete, — da ga misli Bog k sebi poklicati v boljše življenje. Zato se lepo pripravi in vse vravna, kar treba. — Dečka pa sta bila zelo žalostna, ker Jezušček ni hotel več zapustiti naročja lepe Gospé, da bi se igral ž njima.

Naposled pride predvečer vnebohoda Gospodovega. Oče Brnard je ves zamaknen v rajsko veselje, ki mu je že tako blizo in vedno proti nebu upira svoje oči. Dečka ga radovedno vprašata: »Oče Brnard, kaj pa vidite na

nebu, da vedno tje gori obračate svoje oči?« — Oče Brnard ju prijazno poljubi na čelo ter pravi: »Idita sedaj na dom k ljubim starišem, a jutri pridita zopet, ker jutri je dan obljubljenе gostije!«

Veselo skakljata nedolžna otroka po prijaznem logu proti domači hiši. — Po noči se jima sanja o ljubih angeljčkih, pa tudi o patru Brnardu; zdi se jima, da sveto mašo bere pred ljubim Bogom; le to se jima čudno zdi, zakaj ni njiju poklical, da bi mu stregla.

Zjutraj se na vse zgodaj opravita; stariši ju še blagoslové in potem hitita v samostan.

Tako sta danes zamišljena v preljubo nebeško Dete, da ju ne mikajo duhteče cvetlice ne pisani metuljčki po travniku. »Pri najinem ljubem tovarišu so gotovo še lepše cvetlice kakor tukaj«, meni Lojzek. — Rodek pa pravi: »To se zna; oče Brnard so rekli, da tam solnce nikoli ne zajde. O kako se jaz veselim. Da bi le mogla zmiraj tam ostati, pa tudi najini stariši! Ko bi pač lepi Deček hotel, da bi tudi atej in mamica z nama prišli k njemu. Očka bi belo volno mikali, mama pa predli za lepo Gospo, pa tudi lepe zvezdice in metuljčke všivali v tkanino, — midva pa bi se z malim prijateljčkom igrala noč in dan. To bi bilo krasno!«

Ravno sta dospela do velikih samostanskih vrat, ko zapoje zvon in oznanja veseli praznik vnebohoda Gospodovega. Oče Brnard ju je že težko pričakoval. »Brž pridita, zdaj se prično svete maše. Ko bodo vsi drugi odmaševali, pojdem jaz z vama k Marijinemu altarju maševat.«

Dečka sta stregla pri desetih sv. mašah; danes nista nič razmišljena, vedno prav odgovarjata. Slednjič se napravi oče Brnard v prelepo mašno obleko, tudi dečka imata danes najlepšo obleko. Veselo gredó vsi trije v ono stransko kapelico, kjer je v kotu stal altarček dobro znane lepe Gospe z nebeškim Detetom v naročji. — Dečka kar strmita, tako je bilo danes vse olepšano s cveticami in preprogami. Oče Brnard je vse tako lepo pripravil za nebeško kosilo, h kateremu so bili vsi trije povabljeni.

Prične se sv. maša. Oče Brnard daruje nebeškemu Očetu ne le najsvetejši dar, marveč tudi samega sebe

in oba dečka v sveto čast Božjo. Mašnik in streznika so zamaknjeni v sveto pobožnost. Sveta maša je končana. Globoko se vsi trije priklonijo pred altarjem — tu se nagne tudi prelepa Gospa, spusti iz rok božje Dete, ki pristopi in vsem trem — oči zatisne ter sprejme njih svete dušice v rajsko veselje na vedno gostijo! — Njih trupla pa ostanejo pred altarjem, kakor bi še klečé molili; a ko vidijo pobožni menihi, da so trupla mrtva, jih položijo na mrtvaški oder kar tam v kapelici in jih tudi pokopljejo na tem svetem kraju.

Lepa Gospa je še zmiraj v kotcu v kapelici in drži v rokah božje Dete, ki pa ne stopi nikdar več na tla, tudi smehlja se ne več — gotovo zato, ker ne vidi več tako čistih in nedolžnih otročičev, kakor sta bila Lojzek in Rodek.

O, le še deset minut!

Cesarjevič Ludovik Napoleon je padel v vojski v južni Afriki. Ravno predno so ga Culukafri napadli, ga je neki višji častnik svaril, da naj se umakne, naj beži, ker je nevarnost. Cesarjevič odgovori: »O, le še deset minut ostanimo tukaj, da popijemo svojo kavo!«

Ni pa še minulo deset minut, ko jih sovražna tolpa napade; nekaj se jih je rešilo, cesarjeviča pa prebodejo sovražne sulice. Mater njegovo je ta nagla smrt tako zeló užalostila, da je same žalosti prišla ob pamet. Vedno je ponavljala: »To je bila njegova velika napaka od otročjih let. Nikoli ni hotel ob določenem času iti zvečer v posteljo, zjutraj pa ne iz postelje.« Vselej je prosil in se dobrikal: »O, le še deset minut!« In če je bil tako zaspan, da ni mogel govoriti, vzdignil je svoji ročici in razklenil deset prstov, češ da še deset minut si želi namečka.« — Samoglavnost in nepokorščina jih je že brez števila pogreznila v nesrečo, glej, da še tebe ne bo!

Dobra Minka.

(Povešt v verzih.)

Stara mati so učili
Minko »zlati oče naš«,
Skrbno jej priporočili:

»Moli, ko se spat podaš
Poleg drugih še molitev to,
Da sanjalo se ti bo lepo.«

Minka je tako ravnala,
»Očenaša zlatega«
Ni nikoli opuščala

Ter želela iz srca:
Naj sanjalo bi se jej kedaj,
Kako krasen je nebeški raj!

Vendar nočejo jej priti
 Sanje, kakoršnih želi;
 Milo začne zdaj tožiti,
 Stari mami govori:
 »Spolnovala zvésto svét sem vaš,
 A zaman je »zlati očenaš«.

»Dete ljubo, ne obupaj«,
 Blaga starka jo uči,
 »Zdaj molive obe skupaj,
 Da se želja ti zgodi:
Naj te sanje svete ponesó
Gor med angelje v svitló nebó!«

Še gorečniše zdaj v posti
 Moli s staro materjo,
 Čaka v nadi in radosti,
 Da se jej sanjalo bo
 Vse, kako velikonočni dan
 Je lepó v nebesih praznovan.

Že spomlad je nastopila
 In prišla velika noč,
 Minka se je veselila
 Dneva lepega na moč,
 Ker gotovo v sanjah zrla bo,
 Kakšne pirhe angeljček dobó.

Čast zvonovi so odpeli
 Vstalemu Zveličarju.
 Verni vračajo veseli
 Od sprevodov se domu
 In slaveč še milega Boga
 Sleherni k počiku se poda.

Minki naši se spolnile
 Slednjič vroče so željé:
 Jo v nebesa so spremile
 Lepih angeljcev vrsté —
 Srce se raduje in strmí,
 Oh, prekrasne vidi tam reči!

Gleda gori, ko napaja
 Božja Mati angeljce,
 Z rajsko slastjo je navdaja,
 S srečo napolnuje vse;
 Tudi njo Marija napoji,
 V raj med angeljce jo posadi.

Pirhov zdaj dobi prekrasnih,
 Ní še tacih videla;
 Angeljci pa v pesmih glasnih
 Preslavljujejo Boga.
 »Kraja tega več ne zapustim«,
 Pravi, »če le mamó gor dobim!«

Bliža sveti se Devici
 In detinsko prosi jo:
 »Tukaj v rajski veselici
 Je prijetno, prelepo;
 Prosim, jaz pa mamó klicat grem;
 Prosim, Mati božja, ali smem?«

Mati božja dovolila
 Je kaj rada Minki to.
 In zelo se je trudila,
 Mater klicala glasno.
 Mati se na burni klic zbudé,
 K hčerki ljubljeni takoj hité.

»Kaj ti je, oj drago dete?
 Te li bega sen strašan?
 Spančkaj mirno, zore svete
 Čakaj, vže je blizo dan.«
 »Mati, ne, jaz sem le k Vam prišla,
 Da še Vas bi v raj poklicala!«

Minka zdaj pripoveduje,
 Da je v raji bila in zakaj,
 Krasne pirhe popisuje,
 Ki jih ima gori zdaj,
 A ker jih je taka mnóžica,
 Mamica naj ž njo bi ponje šla.

»Sanje to so lepe bile«,
 Mati hčerko podučé;
 »Da se bodo kdaj spolnile,
 Pomni zmir besede te:
 Bodi dobra, kakor do sedaj,
 V raju bodeš srečna vekomaj!«

—va.

Raje umreti, kakor grešiti.

Ko je cesar Sevêr kristijane preganjal, je bila tudi sv. Perpetuva zatožena, da je kristijana in zaradi tega v ječo vržena. Njen oče je bil še nevernik, vendar je zelo ljubil svojo hčer, zato hiti k njej v ječo ter jo prosi in jej zelo prigovarja, naj vendar pri sodnji ne reče, da je kristijana, da ne bode umorjena — tako mlada.

V ječi je stal vrč z vodo. Perpetuva vpraša očeta: »Kako imenujete to posodo?« »Vrč, odgovori oče, kaj pa je potlej?« Zdaj se vzdigne svetnica in pravi slovesno: »Vrču ne moremo dati družega imena; tako se tudi jaz ne morem drugače imenovati, kakor to, kar sem — kristijana!«

Kakor jej je bilo tudi hudo, očeta in mater in življenje zgubiti, vendar se ni hotela zlagati, rajše je umrla mučeniške smrti.

Dežela poštenjakov.

(Krištof Šmid.)

1.

V neki deželi, ki je daleč od nas, prideta dva kmeta k sodniku. Eden pravi: »Jaz sem od tega-le svojega soseda kupil zemljišče; ko prekopavam, pa najdem zaklad v njem. Zaklada ne morem z dobro vestjo obdržati; kajti kupil sem le svet in do zaklada nimam nikakoršne pravice.«

Drugi pa pravi: »Jaz ravno tako ne morem z dobro vestjo vsprejeti toliko zlata in srebra. Jaz denarja nisem zakopal, toraj ni moja last. Tudi sem sosedu prodal zemljišče z vsem, kar je v njem in na njem, brez pridržka«.

Oba rečeta: »Zdaj ti razsodi, modri sodnik, čigav naj bo zaklad?«

Sodnik jima odgovori: »Slišal sem, da hoče sin enega izmed vaju vzeti hčer družega za ženo. Dajta zaklad za doto svojima otrokoma!«

Poštenjaka obljubita, da bosta storila in vsa vesela se vrneta domov.

2.

Neki tujec, ki je bil pri tej obravnavi, se ni mogel dovelj načuditi rekoč: »V moji deželi bi se bila taka pravda vse drugače stekla. Kupcu bi ne bilo prišlo na misel, da ima prodajalcu le en vinar povrniti, toraj bi bil zaklad skrival. Ko bi ga pa ne bil mogel utajiti, bi bil sosed tožil in za-se zahteval zaklad. Pravda pa, ki bi se bila tako vnela, bila bi znabiti več stala, kakor je ves zaklad vreden«.

Sodnik se čudi in pravi: »Ali v vaši deželi tudi solnce sije?« — »O sije!« reče mož. »Ali ondi tudi dežuje?« vpraša sodnik dalje. »Seveda!« odgovori mož. »To je čudno«, reče sodnik; »toda ali so pri vas tudi krave in ovce?« »Prav veliko jih je!« odvrne tujec.

»Pač res«, vsklikne sodnik, »menda zarad te nedolžne živinice daje ljubi Bog v tej deželi še solncu sijati in deževati. Kajti ljudje gotovo ne zaslužite tega!«

Ali se kaj veseliš?

Živela sta dva jako ubožna zakonska, ki sta imela edino hčerko Ivanka, pa še to sta komaj preskrbljevala z najpotrebnišim. Ta uborna družina pa je imela tam v daljni Ameriki jako bogatega in dobrosrčnega strica.

Večkrat je že stradajočim sorodnikom kaj poslal iz Novega sveta. Nekega dne pa pride iz Amerike pismo, v katerem stric naznani zapuščeni družini, da bode prišel nazaj v Evropo, ker si je pridobil že dovolj premoženja. V pismu je pa stala ta-le vesela novica: »Če bode Ivanka prav prav pridna do mojega prihoda, jej bodem napravil čisto novo obleko, in če bode njeno vedenje ves čas lepo in zgledno, jo bodem še drugače podpiral in še po moji smrti bo preskrbljena, kajti denarjev mi ne manjka. Toda le pod tem pogojem bom Vaši hčerki to storil, ako bode pametna in poštena«.

Oj, ko bi bili vi videli, koliko so si zdaj mati prizadevali, da bi bila Ivanka v vseh zadevah prav pridna, in pa kako je tudi Ivanka delala najtrdnije sklepe. Spati ni mogla, toliko jej je šlo po glavi, kako bi začela, da bi se nikdar ne zamerila bogatemu pa tako dobremu stricu.

To dogodbo sem povedal posebej za one, ki pojdete letos ali pa vsaj v kratkem času k svetemu obhajilu. Glejte, ne kak pozemeljski bogatin, ampak Kralj vseh kraljev, vsemogočni Bog, ki je nebo in zemlja njegova lastnina, vam je naznanil po vaših stariših in učiteljih, da pride k vam, in da hoče v vaših mladih srcih prebivati in če boste brez greha, vas obdarovati z nebeškimi darovi in če ostanete stanovitni v dobrem, vas bode po smrti sprejel v večno veselje. »Kdor jé moje telo in pije mojo kri — tako se glasi v njegovem pisanji — ima večno življenje in jaz ga bodem obudil poslednji dan«.

O srečni otrok! ki pričakuješ tako dobrega, tako mogočnega, tako bogatega in slavnega Gospoda, ki te hoče oveseliti in osrečiti za čas in večnost! Ali se ne boš veselil? Ali ne boš opustil vsega, kar bi žalilo tvojega največjega dobrotnika, ali si ne boš po moči prizadeval za vse, kar želi od tebe!?

Lepi zgledi prvega sv. obhajila.

9. Avguštin Japanski.

Tam onstran Azije na Japanskem je živel trinajstleten deček, Avguštin po imenu. Bog mu je dal posebno spoznanje o presv. rešnjem Telesu. Pristrčno je prosil patra Kozma iz Jezusove družbe, naj bi mu vendar dovolili, da pojde k prvemu sv. obhajilu. Pater pa mu pravijo, da to se more še-le tedaj zgoditi, ako bode dovelj pripravljen. Odločijo mu toraj dan prvega svetega obhajila, in sicer 15. avgusta, praznik Marijinega vnebovzetja.

Ves vesel tega naznanila, začne Avguštin spraševati patra o pričujočnosti Jezusa Kristusa v presv. rešnjem Telesu. Vprašanja pa so bila tako nenavadna, da pater kar ne morejo razumeti, kako more dečku kaj tako učenega na misel priti.

Pred prvim sv. obhajilom opravi srečni deček dolgo spoved. Opravi pa vse tako čisto, natančno in redno, da se mu morajo pater Kozma kar čuditi.

Tisto jutro, ko je imel Avguštin prvo sv. obhajilo sprejeti, so brali pater Kozma sveto mašo. Cerkev je bila polna ljudi. Med sveto mašo dobi dobri deček od svetega Duha novo razsvitljenje. Prav jasno je razvidel, koliko nedopovedljivo ljubezen hoče Zveličar vesoljnega sveta skazati njemu, ubogemu dečku. To ga je tako gnilo, da se je moral vso mašo jokati, še pred svetim obhajilom. Še milejše mu je bilo pri srcu po svetem obhajilu. Tako jasno mu je stopilo pred oči, koliko dobrega mu je že ljubi Jezus storil od svetega krsta dalje, kako ljubeznjiv in radodaren je bil vedno do njega. Zdaj se ne more Avguštin več premagovati. Vpričo vseh ljudi povzdigne svoje roke proti nebu in naglas začne z Jezusom govoriti, vse po vrsti našteva, kaj mu je že dobrega storil, in v gorkih solzah se mu zahvaljuje za vse. Vse to pa stori tako pristrčno in resno, da se tudi ljudje po cerkvi ne morejo več solz zdržati; začnejo se

tudi z dečkom jokati ter se jokajo tako glasno in srčno, kakor bi jim bili umrli oče ali mati.

V poznejem življenji tega nenavadno razsvitljenega dečka se je pokazalo, koliko premore s toliko vnemo prejeta prvo sveto obhajilo. Bilo mu je začetek nenavadne gorečnosti in svetosti.

10. Oblačilo nedolžnosti.

Prelep zgled, kako zelo moramo v čislih imeti dan prvega sv. obhajila, nam je dala blaga deklica Honorija la Corre. Tisti dan pred sv. obhajilom je bila tako

zelo bolna, da so morali do polnoči pri njej čuti in jej vode dajati. Po polnoči pa je nenadno odleglo, da mirno zaspi. Prva beseda, ko se prebudi, je srčno hrepenenje po Jezusu, potlej pa vsikne v pobožnem veselji: »Slednjič je vendar prišel najlepši dan mojega življenja!«

Ko je šla od prvega sv. obhajila domov, so njene tovaršice nad njo kar strmele, tako se jej je bralo že na obrazu srčno čutilo žive vere, angeljske nedolžnosti in nebeške sreče. Ni mogla najti besedi, ko je hotela pripovedovati, kako jej je bilo takrat pri srcu, ko je prejela Boga. »Ena misel, ki me tako zelo osrečuje«, pravi, »je ta, da je prvo sveto obhajilo takorekoč drugi krst; tudi sem prosila Boga iz globočine svojega srca za to milost, naj poprej umrjem, kakor bi bila tako nesrečna, da bi to neprecenljivo nedolžnost zgubila; upam, da jo bodem ohranila do svoje smrti«.

V spomin na izvanredno srečo prvega sv. obhajila je Honorija shranila oblačila in bukve, ki jih je imela ta presrečni dan. Večkrat jih je spoštljivo poljubovala, in če je bila vprašana, zakaj jih ima v toliki časti, je odgovorila: »Oh, te reči me spominjajo onega dneva, ko je bila moja duša tako v Boga zamaknena, da se mi zdi, kakor bi se mi tista sreča ponovila, kadar jih pogledam«. — Sprejela je, za kar je prosila pri prvem sv. obhajilu; umrla je v neomadežani obleki svete nedolžnosti 25. februarija 1857 v 15. letu svoje starosti.

11. Otrok poboljša svojega očeta.

Nek duhoven so bili izrekli pri nekem poduku te-le pomenljive besede: »Ako hočete kako družino poboljšati: pošljite med njo tako dušo, ki zna trpeti. Ako želite doseči, da se bo ktera vam draga duša k Bogu povrnila: trpite zanjo!«

Te besede sliši slučajno v pogovoru nek otrok na dan svojega prvega sv. obhajila. Zveličar, ki si je bil ta dan stanovanje izvolil v njegovem nedolžnem srcu, mu dá razumeti pomen teh besedi, čeravno celó za odrasle niso lahko umevne.

Ubogi otrok je imel namreč jako dobro mater pa zelo slabega, pijanosti udanega očeta. Mnogokrat mu je že mlado srce krvavelo, videti mater milo jokati, kadar je oče pozno zvečer pijan prihajal. Na dan sv. obhajila pa, ko je dobri otrok spoznal moč trpljenja, se čuti dovolj junaškega ter veselo pristopi k jokajoči materi, jo objame in pravi: »Mati, potolažite se, kmali vam ne bo treba več jokati zastran očeta.«

Drugi dan si vzame otrok pri kosilu le nekoliko juhe in košček kruha; družih jedil pa se nikakor noče dotakniti.

»Ali si bolan?« ga vpraša mati.

»Ne, ljuba mati, nisem.«

»Toraj jej vendar!« pravi oče.

»Danes ne bom, ljubi oče!«

Ker menijo, da je to samoglavno kujanje, ga ne silijo dalje, češ, naj se posti za kazen. Zvečer pride kakor po navadi oče spet pijan domu. Otrok je bil šel že v posteljo, pa spal še ni. Ko sliši očeta kleti, se začne jokati. Nocoj je prvokrat, da zarad očetove kletve solze pretaka. Drugi dan noče otrok pri kosilu družega kot kruha in vode. Materi se čudno zdi, oče je nejevoljen. »Jaz ti rečem, da jej!« zavpije ostro nad njim.

»Ne, ne bom,« mu otrok odločno odgovori, »tako dolgo ne bom, dokler boste vi še kterikrat pijani, dokler ne nehate kleti, dokler se morajo mati jokati. Obljubil sem ljubemu Bogu in s prostovoljnim trpljenjem hočem sam sebe kaznovati, da vas ljubi Bog ne bode kaznoval.«

Oče pobesi oči. Zvečer pride trezen in miren domu; otrok je neizrečeno vesel te zmage, kakor more le nedolžnost biti vesela in več se ne brani jedi.

Toda še enkrat zapelje prejšnja navada očeta v pijanost. Otrok se začne zopet postiti. To pot pa si oče ne upa vprašati, zakaj se posti otrok, — le debela solza mu kane po licih; ne more dalje jesti; tudi mati se razjoka; le otrok ostane miren. Oče vstane, objame dete in ga vpraša: »Ali bi zmiraj tako delal?«

»Da, oče, zmiraj, dokler ne bi umrl, ali dokler bi se vi ne poboljšali.«

»Ne, dete moje; tvoja mati se ne bo več jokala zastran mene.«

12. Naše gore list.

Vajeni ste le iz tujih krajev slišati tako lepe zglede prvega svetega obhajila. A nikanar ne mislite, da pri nas ni tako dobrih otrok, ki bi se enako lepo pripravljali za prvo sv. obhajilo. Pa še veliko je taciš preblagih in nedolžnih Slovencev in Slovenk, ki prav angeljsko lepo sprejmó prvo sveto obhajilo, in prav škoda se mi zdi,

da ni nikogar, ki bi jih natančneje popisal v spodbudo in posnemo družim. Tem bolj me pa veseli, da so preblag gospod pred kratkim popisali spodbudno življenje svetniško pobožne deklice na Štajarskem, katera je bila v vseh zadevah sijajen zgled vsem mladim ljudem, a še posebno onim otrokom, ki se pripravljajo za prvo sveto obhajilo. Po rodbinskem priimku je niso imenovali zaradi njenih še živečih sorodnikov, marveč le njeno krstno ime so zapisali: Julika.

Dvanajst let je bila Julika stara, ko je na belo nedeljo prvočas pristopila k mizi božji. »Nikdo mi ne bode obhajan, so rekli g. katehet, kateri mi ne bode natanko vsega znal, kar katekizem pravi o sv. obhajilu«. Julika je vedela gospodu na vsako vprašanje točno odgovoriti. Kedar so prišli v šolo, so se Julikine oči kar svetile in morali so jo vselej nekaj vprašati, da jej nedolžnega veselja niso skazili. Kolikorkrat je Julika prišla iz šole, vselej je materi in očetu razlagala, kar so gospod katehet zopet novega učili o presvetem Zakramentu; in kedar je do konca prišla, je isto znova začela praviti, kakor je to otročja navada. Modri stariši pa se niso naveličali poslušati, kar je otrok govoril, in so rekli, da naj le posluša zvesto nauk, da je ne bodo gospod katehet izključili od sv. obhajila.

»Bela nedelja! ljubi moj oče, kedaj bode že bela nedelja? Kako dolgo še je do bele nedelje?« tako je Julika tolikokrat vprašala, da so jej oče komaj utegnili odgovarjati. Slednjič je vendar čakala bele nedelje. Po juterni molitvi, katero je Julika ravno odmolila s svojima mlajšima sestricama, stopijo mati v hišo in pokličejo Juliko, da jo opravijo za prvo sv. obhajilo. Mati prinesejo izpod strehe priprosto belo oblačilo ter rečejo: »Poglej, to so ti oče kupili, ker si naju zmiraj lepo ubogala«; potem še odprejo predal, v katerem so hranili beli venček, kojega so na velikonočni ponedeljek v mestu za Juliko kupili. Hvaležna deklica je ljubo mater objela in jih kar ni več izpustila; potem je tudi očetu poljubila roko in je rekla: »Ljubi oče, vi ste pač prav djali, ko ste mi pravili, da bode dan prvega svetega obhajila najlepši vsega mojega življenja; že jutro tega dneva je tako lepo, da ga ne bom nikdar pozabila«. Preden še je šla v

cerkev, ste jej mlajši sestrici, ki si danes lepe Julike niste mogli dosti nagledati, zapeli pesmico:

»Venček na glavi se
Bliska ti s kitice
Rožic zelenih,
Slovensko deklé!«

Med sveto mašo po svojem obhajilu se g. katehet obrnejo k otrokom in blizo tako-le govorijo: »Preljubi otročiči, ljubljenci Jezusovi! Zdaj toraj je prišla presrečna ura, katero ste že tako dolgo in težko pričakovali. Zdaj stojite prvokrat okoli mize božje in prosite Očeta kruha nebeškega; danes boste prejeli v podobi hostije pravo Telo, pravo Kri našega Gospoda Jezusa Kristusa. Jaz vidim, kako vaše oči sijejo od veselja, kako vaša srčica gorijo od ljubezni do Jezusa. Pa tudi Jezus se vas veseli, preljubi otroci! Bele cvetke se zdaj v spomladi najprej zbudijo in prve polukajo iz zemlje, ker jih Bog najrajše ima; med vsemi ljudmi ima tudi Bog najrajše pridne nedolžne otroke. Ali nič ne slišite, ljubi otroci, kako prijazno vas Jezus k sebi vabi? Kdo bi si upal vam braniti k njemu iti? »Pustite otročiče, in nikar jim ne branite k meni priti, zakaj takih je nebeško kraljestvo«. Pa tudi vi že komaj čakate, da bi Jezusa videli in zavžili: »Gospod, mi bi radi Jezusa videli!« Tedaj pa le pristopite k božji mizi, in »glejte Jagnje božje, ki grehe sveta odjemlje«.

Fantiči in deklči so se drug za drugim z gorečimi svečami približali angeljski mizi. O kako srečni so otroci po sv. obhajilu stali okoli altarja; bili so videti »kakor mlade oljke okoli mize;« njih duše so bile prepolne božje milosti, kakor so mlade oljke polne olja. Po ponovljeni krstni obljubi so g. katehet še vsakemu otroku podarili lično podobico v spomin prvega sv. obhajila.

Julika je bila pri celem opravilu nekako zamaknena; zdelo se jej je, da ni več na zemlji, ampak v nebesih; njeno veselje je danes do vrha prikipelolo.

Sestrici ste že dolgo z brega tje na mašno pot gledali ter pričakovali Julike; in ko jo od daleč zagledate, se spustite v beg doli po bregu sestrici nasproti. Vse natanko jima mora razložiti, kako se je svečanost vršila in kako je bilo veselo v cerkvi. Mati so danes

pripravili nekoliko boljši obed; pri mizi je šla podobica od rok do rok; vsi so jo občudovali ter sodili, da je jako lepa. —

O svetih mučencih prvih stoletij se bere, da so kakor levi močni šli od svetega obhajila. Nekaj enacega bi se smelo tudi reči o naši Juliki, kajti čakale so jo še silno velike britkosti. Omenim le to, da jo je stekli pes popadel in da je potlej sama dobila to prestrašno bolezen. Vse jo je milovalo zarad te presunljive nesreče, ona pa smehljaje se reče: »Pač res je steklina strašna bolezen, a vendar mi je stokrat ljubša, kakor da bi bila svojo nedolžnost zgubila«. In v tej strahoviti bolezni jej je bil ravno spomin na prvo sv. obhajilo najmočnejša podpora. — Ko je prišla v bolnišnico, našli so med malenkostnimi stvarmi, ki jih je imela s saboj, tudi ono podobico, ki jo je bila dobila od svojega kateheta v spomin za prvo sv. obhajilo. In v poslednjih britkostih, ko so bile bolečine najhujše, so jej še to podobico na steno obesili. In ravno ta podobica Matere božje jo je najbolj utolažila in gledaje na to podobico je mirno v Gospodu zaspala: njena mrliška obleka je bila bela obleka krstne nedolžnosti! (Po „dr. Križanič: Žlahtna rozga“.)

Kdaj? kako? kje?

Umreti bom moral, — ne vem, kedaj?

In sojen bom, pa — ne vem, kako?

Ostal bom večno, — ne vem pa, kje?

Umrl bom, kadar bo Božja volja;

Bom sojen, kakor je moja volja;

Pravica odkaže mi večni stan.

V nebesih veselje je brez mejé,

V peklü brezkončno žehtí gorjé:

O dete! pomisli, kam pot tvoj gré.

Prošnja.

Ne umrite, ljuba mama!
Kaj bi počela sama
Na svetu ubožica
Brez vas, sirotica?

Kako lepo molili
Ste z mano, me učili
Poznati Stvarnika;
Dajali kruheka.

Ko v šolo me poslali,
Ste spletli me, umivali
Ročice, ličice,
Vravnali krilice.

Ste radi me imeli,
Lepo zamé skrbeli;
Kedo bo skrbel zdaj,
Če idete vi v raj?

Oh, mama, ne umríte!
Sirote ne pustíte,
Da bi samevala,
Po svetu tavalala!

Bom k Bogecu molila,
Za zdravje vam prosila,
Preljuba mamica!
Z globine srčica.

Če greste pa v nebesa,
Oh prosim vas nečesa:
Vzamite me s saboj,
Saj tam je Ješček moj!

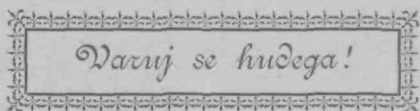
Rad. Silvestef.

Šola rajske nedolžnosti.

Neka svetnica je rekla te-le pomenljive besede: »Od vseh ljudi se kaj naučim; od dobrih se učim, kakšna moram biti, od slabih pa, kakšna ne smem biti«. Pač je bila to izvrstna učenka v šoli rajske nedolžnosti, ker je le na to gledala: kaj mora, in česa ne smé!

Oh, otroci! globoko si vtisnite v spomin in v srcé te zlate besede izvoljene služabnice Božje. Tudi vi boste videli mnogovrstne ljudi na zemlji; videli boste ljudi preblagega značaja — angeljem podobne, a še brez primere več jih boste videli hudobnih in zavrženih, tako sprijenih, kakor bi imeli nekaj satanskega na sebi. O, bodite modri in obrnite si v svoj prid oboje, — dobre posnemajte, hudobni pa naj vam bodo za strašilo, njih zlobnost naj vam vedno kliče: »Tako nikar!« — Spet

pridemo do tega dvojnega, kar zahteva moja šola:
 »Varuj se huđega in delaj dobro!«

§. 4. Jeza.

Dozdeva se mi, da se v otroku nobena strast tako zgodaj ne začne prikazovati kakor jeza. Govoriti še ne zna dete, a jeziti se že zna dobro. Jezo kaže z glasnim jokanjem in ihtenjem, z osornim pogledom, ali z rokami otepa in z nogami cepetá itd. In kolikor bolj odraste, toliko slabši cvet in sad obrodi to slabo seme.

Seveda samo nagnenje k jezi še ni greh; ravno nasprotno je jeza večkrat dobra in celo potrebna ter ima ime, ki je naši šoli jako ugodno, imenuje se — sveta jeza. Če namreč človek nejevoljo pokaže, kadar se ljubi Bog žali, ali se bližnjemu krivica godi. Celo greh bi bilo, ko bi se o taki priliki ne pokazala resnobna ostrost, kakor nam spričuje žalostna zgodba prearahločutnega in premehkega očeta Helija. A tudi taka jeza mora imeti prave meje in se varovati vse nedostojnosti.

Ni pa prav jeziti se zato, ker nam ni kaj po volji, ker je nasprotno našim mislim ali željam.

Jeza je lahko manjši ali večji greh, kakor se razodeva, ali mirnejše ali hujše. Navadno razločujemo tri stopinje grešne jeze. Na najnižji stopinji je jeza takrat, kadar je le na tihem v srcu, kadar se, kakor pravijo, »kuha«. Na drugi stopinji je jeza, ki že »vre«, ki se tudi na zunanje kaže: v temnem očesu, v skrivnostnem molčanju ali v robatem govorjenju, zmerjanju, zbadljivem očitaniu, kreganju itd. Največjo zlobnost pa takrat razodeva jeza, kadar »divja« v dejanji, maščevanji, razbijanji, v pretepih, pobjih . . . Taka jeza človeka vsega prenapredi, da je bolj divjim zverem podoben kakor pa človeku: obraz se krčevito zvija in je rudeč ko rak ali pa bled ko zid, iz srpih oči iskre švigajo, usta se penijo, roke, noge se tresejo — vse se plaho umika pred njim,

kajti zgubil je pamet — divjá! Grozovite hudobije in nesreče se zgodijo večkrat vsled take jeze; jezljivec sam sebi škoduje in drugim je nevaren. Včasih se zgodi, da vsled jeze zboli in umrje, premnogokrat zakrivi zločinstva, ki ga pripravijo v večletno ječo ali celo na vislice.

Zato tako lepo svari neki sveti mož: »Jeza se pokaže v srcu, na obrazu, na jeziku. Ako hočeš gospodovati nad njo, pazi, da ti ne pride v srce! Če se ti je priplazila v srce, brani, da se ti ne vspne v obraz! Če je pa tudi do sem prišla, kroti svoj jezik, da se v besede ne razlije! Če se je tudi to zgodilo, pazi vendar, da se jeza v dejanje ne spremeni!«

Pa če tudi ne doseže jeza najvišje stopinje, je vendar vselej močno nadležna jezljivcu samemu in vsem onim, kateri morajo z njim živeti ali občevati. V nekterih družinah je vedni prepir od jutranje zore do večernega mraka in drugo jutro se zopet od kraja prične; rajski mir bi lahko uživali, pa imajo živ pekel, ker imajo nadležno jezo pod streho.

Zato vam moram tudi danes prav ostro besedo spregovoriti.

V javnih šolah se semtertje primeri zlobnemu učencu jako huda nesreča: izpodijo ga ali izključijo. To je po šolskih postavah najhujša kazen, ki ima še druge neprijetne nasledke. Nekaj enacega se imajo bati tudi v moji šoli vsi oni, kateri se nočejo premagovati in že v mladosti ne jeze zatirati. Moj vrhovni nadzornik v šoli nedolžnosti je — to sem že povedal — sam Jezus Kristus. In on je o jezljivih in sovražnih ljudeh zapustil jako ostra pravila, iz katerih naravnost razvidimo, da tisti, ki je jezen ali celo sovražen, ne more več ostati v njegovi šoli.

Zveličar namreč tako-le govori: *Na tem bodo vsi ljudje spoznati, da ste moji učenci, ako se ljubite med seboj!* Če je pa kdo z bližnjim v kregu in prepiru in v sovraštvu, tudi lahko vsi ljudje spoznajo, da tak ni njegov učenec, da je toraj — »izključen«. — A to ne velja samo o sovraštvu, marveč o vsaki jezi, kajti Gospod je sploh govoril: *Od mene se učite, ker jaz sem krotak in iz srca ponižen!* Ali čujete? Ali se vam ne zdi, kakor bi vam Jezus s svojim vsemogočnim prstom

požugal, rekoč: »Otroci! vso jezo odložite in iz srca iztrebite — pa krotki in pohlevni mi bodite! če ne, pa — kar zapustite mojo šolo!«

In da bi vsi spoznali, kako resnobno mu je to žuganje, jim je tudi zgled povedal.

Eden najboljših njegovih učencev, Peter, se je vsled tacega žuganja začel bati in tresti, da bi znabiti tudi ne bil »izključen«; zato prav ponižno pristopi k Gospodu in vpraša: »Gospod, kolikokrat bo grešil zoper mene moj brat, in naj mu odpustim? do sedemkrat?« Gospod mu odgovori: »Ne rečem ti do sedemkrat, ampak do sedemdesetkrat sedemkrat« t. j. brez števila velikokrat — vselej! In na to je povedal prelepo priliko o kralju, kateri je hotel račun delati s svojimi hlapci, ki jo imate v zgodbah sv. pisma in mi je zato ni treba tu ponavljati. Gospod se je razsrdil nad pomiloščenim hlapcem, ki ni hotel odpustiti svojemu sohlapcu majhnega dolga ter ga je izdal trinogom. Zveličar pa pristavi: »Tako bo tudi moj nebeški Oče vam storil, ako ne odpustite vsakteri svojemu bratu iz svojih src!« — Da, svojim najboljšim učencem je dal celo tak svet, da naj onemu, ki bi jih udaril po enem licu, nastavijo še drugo lice! Zdi se mi, da tak čin zasluži v Jezusovi šoli posebno odliko.

Če hočete toraj, ljubi moji otroci! še ostati učenci »šole rajске nedolžnosti«, napovejte vojsko in pogin vsaki neopravičeni jezi in posnemajte prelepe zglede svetnikov in svetnic, ki so imeli od zlobnih ljudi tudi veliko trpeti, pa so vse krotko in pohlevno prenašali, da se zdaj veselijo z najkrotkejšim Jagnjetom v nebeškem veselju.

Sveta jeza svete deklice.

Sveta Ivana Frančiška Šantálska, pozneje tako slavna gospa in velika svetnica, je že v otročji mladosti kazala nenavadno gorečnost za slavo Božjo. V njenem detinskem srcu se je prav zgodaj razodevalo to, kar imenujemo »sveto« jezo. V njenem času se je namreč po njeni domovini močno širila krivovera protestanška. Če je zagledala preblaga deklica tacega krivoverca, se jej je tako smilil, da se je začela milo jokati. Ker je bil pa njen oče višji uradnik, se je večkrat primerilo, da so prišli v hišo krivoverci imenitnega stanu. Če jo

je hotel kak tak krivoverec prijazno božikati, kakor je to pri malih otročičih navada, je precej skrila glavico v krilo svoje pestunje in začela glasno kričati in ni nehala, dokler ni odšel.

Nekega dne se igra v očetovi sobi. Še pet let ni bila stara. Kar pride tak krivoverski gospod njenega očeta obiskat. Hitro se pogovor zasuče na verske reči. Krivoverec pravi med družim, da mu je v novi veri to posebno všeč, ker taji pričujočnost Jezusa Kristusa v zakramentu svetega rešnjega Telesa. Ko Ivanka to bogokletno besedo sliši, se ne more več zdržati. Urno skoči po koncu, gre k protestantu, ga nekaj časa resno in ostro gleda, potlej pa reče: »Gospod! moramo verovati, da je Jezus Kristus v presvetem Zakramentu; saj je sam rekel; in če ne verujete, ga imate za lažnika«.

Ta beseda krivoverca močno osupne. Hoče še dalje govoriti o tej zadevi, pa mala deklica mu tako izvrstno odgovarja, da se vsi navzoči čudijo njeni gorečnosti.

Tuji gospod se hoče zdaj z lepo spraviti iz zadrege, zato otroku podari nekaj sladkarij. Ivanka jih vzame, a ne dotakne se jih z roko, marveč s prepasnikom in brž teče ter vrže vse na ogenj rekoč: »Glejte, gospod! tako bodo vsi krivoverci goreli v peklenskem ognji, ker ne verjamejo, kar je naš Gospod govoril!«

O drugi priliki začne zopet ravno ta krivoverec govoriti o svoji novi veri. Nejevoljna se mu približa Ivanka in pravi: »Gospod, ko bi vi imenovali našega kralja lažnika, bi vas dali moj papá obesiti«. Potlej pokaže na podobo, kjer sta bila naslikana sveti Peter in Pavel in nadaljuje: »Vi pa tolikrat govorite, kakor bi bil naš Gospod lažnik; zato Vas bosta ta-le dva kneza, prvaka apostolov, dala obesiti«.

Mnogoletno premağovanje.

Preljubeznjivi škof sv. Frančišek Saleški je bil v otročjih letih močno k jezi nagnen, ker je bil kot Francoz zeló žive krvi. Pa z dolgim, stanovitnim premağovanjem je tako predrugačil svojo natoro, da je bil kakor jagnje krotak.

»Ko sem bil še deček, je nekoč pravil nekemu jezuitu, sem se s posebno gorečnostjo vabil v krotkosti

in potrpežljivosti; več let nisem družega mislil kakor to, kako bi si pridobil te čednosti«. — In že v poznejših letih kot škof je bil o neki priliki zelo razžaljen, pa kar nič se ni jezil. Nekdo mu to zameri in očita, zakaj tako mirno in ponižno poslušá obrekovalca in preklinjevalca. Svetnik pa odgovori: »Že dvajset let se vadim v potrpežljivosti, zakaj bi zdaj naenkrat to navado opustil? Je li vredno, da bi naenkrat pogubil zasluge, ki sem si jih, ako Bog dá, do zdaj nabiral?« — Nekoč sreča enega svojih najbolj zakletih nasprotnikov, prijazno mu roko podá ter reče: »Vem, da me sovražite, jaz pa Vas ne; ko bi mi tudi eno oko izdrli, bi Vas z družim prijazno pogledal!«

Kaj pomaga jeza?

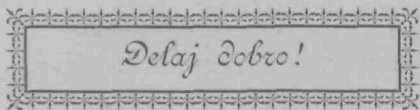
Sveti Eleazar je bil grof na Francoskem; umrl je leta 1323. Zavaljo njegovega svetega življenja so ga mnogi močno zaničevali, črnili in preganjali. Njegova žena, sveta Delfina, ga nekega dne vpraša, kako mu je mogoče, tolike krivice mirno prenašati? Smehljaje se odgovori grof: »Kaj pa bi pomagala jeza? Z jezo ne zboljšam niti sovražnikov svojih niti sebe. Zato sem si izmislil poseben pripomoček zoper jezo. Kolikorkrat me namreč kdo zaničuje, ali mi krivico stori, si precej pred oči postavim božjega Zveličarja, kako pred Pilatom stoji ter ga krive priče tožijo, sovražniki obrekujejo, vojščaki nečloveško ž njim ravnajo, judovsko ljudstvo pa, kateremu je storil toliko dobrega, zahteva njegovo smrt. Potlej si mislim: »Kaj je to malo zaničevanje, ki ga jaz trpim, proti trpljenju, ki ga je moj Gospod in Bog zame trpel? In pri tej priči se spet umiri in ohladi moje srce«.

Jeza je sramotilna.

Neki paganski modrijan pripoveduje, da je v svoji mladosti videl človeka, ki je z veliko naglostjo hotel vrata odpreti, pa jih ni mogel. To ga tako zelo razjezi, da grize ključ, z nogami silovito ob vrata buta, da se divjosti peni in grozovito preklinja. Ta pogled je paganskemu dečku tako zelo pristudil jezo, da se ni potlej nikoli jezil v svojem življenji. — Ali tebi, mladi kristijan, bi se pa ne studila jeza?

Jeza zdravje spodkopluje.

Neki mladenič, ki je bil zelo jezi udan, je vedno bolehal. Pokličejo zdravnika, ki kmalo spozna vzrok njegove bolezni: resnobno mu pred oči stavi pogubnost jeze. Hudi jezi udani mladenič mu pa noče verjeti, marveč ta resnobni nauk ga pripravi v novo togoto. Zdaj vzame zdravnik ogledalo raz steno in ga drži pred oči raztogotenemu mladeniču. Ko zagleda mrtvaško blede obličje svoje in svoj divji pogled, se vstraši in molče pogleda zdravnika. Zdravnik pa porabi trenutek rekoč: »Ali vidiš svojo podobo? Več tacih viharjev izkorenini življenje.« To mladeniča ozdravi: zgubi jezo, dobi zgubljeno zdravje.

§ 3. Pokorščina.

(Nadaljevanje.)

Dobri učitelji imajo navado, da one stvari, ki se jim zdijo posebno važne, bolj natančno in več časa obravnavajo. Tudi meni se zdi v šoli rajske nedolžnosti ravno **pokorščina** tako važna reč, da se moramo zopet danes nekoliko pomuditi pri tem predmetu.

Zakaj da vam pokorščino tolikanj priporočam, lahko že iz tega razvidite, kar sem zadnjič rekel o njej. Gorko vam jo moram priporočati iz teh-le treh vzrokov: 1. ker človek v vaših letih ne zna še razsoditi, kaj mu je koristno, kaj pa škodljivo, ne zna še ločiti strupa od zdravega živeža; — gorjé mu, ko bi ne imel modrega vodnika, ki mu vedno kaže pravo pot, ukazuje, kar je prav, prepoveduje pa, kar je napak. 2. Zato ker je človek v mladih letih preveč lahkomišljen: delo in trud ga ne veseli, le v igrače in norčije je bolj zamišljen in najlepša leta bi zapravil, ko bi ga nihče ne svaril in priganjal k resnemu delu; kar pa se v mladosti zamudi, je rado za vselej zamujeno. Toraj večjidel le pokorščina primora

otroka, da koristno obrača najboljši čas — spomlad svojega življenja. 3. Tretji vzrok je pa ta, ker pokorščina stori otroka najbolj podobnega Jezusu, ki je bil ves čas na zemlji pokoren, čeravno je kralj nebes in zemlje. Sploh: ljubezen do Boga in do bližnjega, to je, spolnovanje božjih in cerkvenih zapovedi ni nič družega, kakor sveta pokorščina. Pokorščina toraj vse druge čednosti vzdržuje in človeka v nebesa privede, nepokorščina pa ga tira v greh in večno pogubljenje.

Štel sem si toraj v svojo dolžnost, da sem vam to prepotrebno čednost še enkrat na srce položil. In zdaj mi je le še to razložiti: kakšna mora biti vaša pokorščina? Najkrajši in najboljši odgovor na to vprašanje je ta-le: vaša pokorščina in ubogljivost bodi taka, kakoršna je bila pokorščina in ubogljivost Jezusova!

1. Vaša pokorščina bodi **splošna**, to je, v vseh rečeh morate ubogati stariše in predstojnike (le takrat seveda ne, ko bi se vam zapovedalo kaj grešnega) kakor je Jezus ubogal v vseh rečeh. Ali menite, da si je kdaj zbiral, kadar sta mu Jožef in Marija kaj zapovedala? kaj mislite, da je le to storil, kar je bilo prijetno, ono pa opustil, kar je bilo težko? Ali bi se to reklo Jezusa posnemati, ako bi le na pol opravili to, kar se vam ukaže, ako bi se prehitro naveličali, celó opuščali, kar se vam težavno in neprijetno zdi!?

2. Vaša pokorščina mora biti **zvesta** in ne hinavska; ne le takrat, kadar vas vidijo, marveč tudi takrat, kadar ste sami, zvesto spolnujte, kar se vam je ukazalo. Vaši stariši in učitelji vam zapovedujejo namestu Boga; pred Bogom pa se ne morete nikjer skriti.

3. Ubogati morate **natanko**: ravno to delati, kar je vam ukazano, in ravno takrat, kadar je zapovedano. Vse naj se zgodi o pravem času in na pravem kraji.

4. Ubogajte vselej **urno**: precej pojdite, kamor vas pošljejo, takoj storite, kar se vam veli, brž popustite to, kar zdaj delate, ako se vam kaj družega naloži. Največja sovražnica pokorščini je lenoba.

5. Vaša pokorščina bodi **postrežljiva**; da, tako urna bodi vaša pridnost, da boste že iz oči uganili, kaj bi radi stariši, učitelji itd. Kar sami se spomnite, kaj

je treba o posebnih prilikah storiti, in kar urno opravite, še predno vam ukažejo.

6. Ubogajte **z veseljem**; Jezusu bi gotovo ne bilo všeč, ko bi sicer storili, kar se vam je zapovedalo, toda mrmraje, z nejevoljo, s kislim obrazom, z objokanimi očmi, ali ko bi celó jezo kazali z neuljudnim ugovarjanjem in upornim vedenjem. Najslabše pa bi bilo, ko bi se celó predrznili pokorščino odreči z besedami, ki naj bi se nikoli ne slišale iz ust pridnega otroka: »ne bom ne«, »ne grem«, »nočem« . . . To bi bila zamera prevelika, ne le pri vaših zapovednikih, marveč še posebno pri Jezusu in Mariji. Kaj bi bilo, ko bi tisti trenutek, ko ste bili uporni, Jezus stopil v hišo, ali ko bi se vam Marija prikazala, — kam bi se skrili, kako vas bi moralo biti sram, strah in groza!? Zato moram pridejati še zadnjo lastnost:

7. Vaša pokorščina mora biti **pobožna**, to je, iz tega svetega namena ubogajte, da bi bili Bogu všeč, ne pa le iz posvetnih namer, samo zato, da bi vam rekli, »kako ste pridni«, ali da bi vas raje imeli memo družih, ali da bi prejeli kako darilo.

Tako veselo pokorščino vam bode Bog gotovo poplačal že na tem svetu, posebno pa v večnosti.

Pokorščina je med čednostmi prva.

V prvih časih krščanstva je bilo veliko svetnikov, ki so svet zapustili ter šli v puste, samotne kraje. Tam so ti sveti možje kakor angelji čisto živeli, brez prenehanja molili, pridno delali, v vseh čednostih se vadili in le molčali, če niso prepevali svetih pesmi ali pa imeli pobožnih pogovorov.

Nekega dne se pet ali šest tacih svetih puščavnikov zbere v celici svetega Antona, ki so ga čislali kot svojega očeta in voditelja. Razgovor se prične ob vprašanji, ktera je najznamenitejša čednost, ki jo more človek imeti. Ta imenuje ponižnost, drugi čistost, tretji spet potrpežljivost. Sveti Anton pride slednji na vrsto in pravi: »Najizvrstniša čednost je pokorščina, ker je pomoček, s katerim se pridobijo vse druge.« Vsi pritrdijo svojemu častitljivemu učeniku in se z vso gorečnostjo prizadevajo za to čednost.

Zlata črka.

Neki redovnik je pisal v svoji celici; ravno hoče narediti črko **O**, kar ga pokliče zvon. Hipoma odloži pero, ne da bi dokončal pričeto črko ter gre. Ko se po izvršenem opravilu v celico vrne, glej, najde črko prelepo zapisano in sicer — s čistim zlatom!

Pokorščina Jezusu posebno ljuba.

Naš Gospod Jezus Kristus se je nekega dne prikazal mlademu frančiškanku v podobi prelepega deteta, ko je pobožno molil v svoji celici. Neizmerno se razveseli tega nebeškega obiskanja. Toda oh, le malo trenutkov se more radovati. Kmalo po prihodu božjega Deteta pozvoni za večernice. Mlademu menihu pa je sveta pokorščina več, kakor sladka radost nebeške prikazni; brez obotavljanja zapusti Jezusa in gre, kamor ga pokorščina kliče. Ko se vrne, — o veselje! — najde še v sobici Jezusa, ki ga z nedopovedljivo prijaznostjo pozdravi rekoč: »Moj sin, ostal sem tukaj, ker si ti šel precej, ko te je pokorščina klicala. Ko bi bil pa ti ostal, šel bi bil jaz.«

Suha vejica se razcvete.

Svetemu Teotimu zapove prednik, naj vsako jutro in vsak večer poliva suho vejo, ki jo je bil v zemljo vtaknil. Kdo izmed vas bi bil to storil? Suhi veji prilivati, čemu neki? — Toda Teotim misli: »No, prednik mora že svoj vzrok imeti. Kdo vé, zakaj mi to veleva?« Tako si misli Teotim in vsak večer pa vsako jutro pridno prinaša vode in priliva suhi rastlinici. Pa glej čudo: Nekega dne zagleda na mestu suhe vejice — prelepo cvetlico. Hitro teče predniku naznanit ta čudež. Prednik pa ga ljubeznjivo objame rekoč: »Moj sin, tvoja pokorščina je storila ta čudež. Bog je hotel pokazati, kako zeló mu je všeč tvoja ubogljivost. Še nadaljaj po tako lepem začetku in bodi zgled pokorščine!«

Podobica.

Podajte mi podobico —
O teta! — moje Pomočnice,
Da zadnjikrat poljubim jo
Iz srčica, iz vse dušice.

Podoba ta je drag spomin,
Spomin preljube ranje mame,
Ko sredi smrtnih bolečin
Preblaga ni zabila name.

»Ne jokaj, ker se ločim jaz«,
Mi reče, »drago dete moje!
Ne boj se zreti mi v obraz, —
Sirote ne zapuščam svoje.

Izročam Božjim te rokam,
V varstvo blažene Device,
V koticu glej podobo tam —
Marije naše pomočnice!

Pred njo opravljaj vsaki dan
Molitve jutranje, večerne,
Ne bodeš sinek jih zaman,
Ti zapuščen ne boš nikjer ne.

Ko majnik bo cveteti jél
Okinčaj jo, ji poj slavice,
Kot nekdam zmano si jih pel, —
O nehaj točiti solzice!

Pred Njo spominjaj, sinek moj,
Se mame, ki te je ljubila. . . .
Saj kmalo prideš za meno,«
Je rekla, — dušo izdihnila . . .

Dà, kmalo, ljuba mamica!
Želim v nebesa k tebi priti. —
O draga mi podobica!
Naj smem te zadnjič poljubiti . . .

Podobica! . . . o glejte jo!
Postaja mi velika, živa, —
Smehlja se z Jezusčkom lepó,
Kakó je rajsko ljubeznjiva!

In mamó svojo vidim spet,
Ah pó-me gre z višave jasne,
Oj z Bogom, teta! — Z Bogom, svet!
In angeljček nedolžni ugasne.

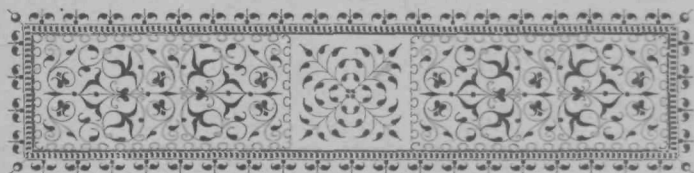
Rad. Silvester.

Šolski mladini.

či pridno se, pobožno moli,
Vzgedno vedi se doma in v šoli!

Križi in težave otročjih let.

IV. Mlada tatiča.

Boljšega človeka, nisi lahko našel, kakor je bil pekovski mojster Janko, ki je imel lastno hišo in je živel z vsemi sosedi v miru in prijateljstvu. Vsakemu je rad postregel, če je le mogel. Posebno je otroke rad imel. Veselilo ga je, če so se zbrali v velikem številu na njegovem dvorišču in se radostno igrali. Če ni bilo drugače, se jim je še sam pridružil in se vdeležil otročjega razvedrovanja; seveda je pridnim otrokom razdelil veliko kruhkov zastonj ali pa na pol zastonj.

Toda hud in neizprosno oster je pa tudi znal biti mojster Janko, ako je pri kakem otroku zapazil kaj nedostojnega ali celó zlobnega, kakor vam bode razvidno iz naslednje dogodbe.

Nekega dné, bil je ravno semanji dan, priplazita se pred pekovo hišo dva dečka; če ju sodim po velikosti, bi rekel, da še nista prestopila desetega leta. Hodila sta že več časa po sejmišči okrog prodajalnic; a ker jima je kmalu denarja zmanjkalo, sta se tudi sejma naveličala, čeravno sta še sto in sto reči videla, katerih je poželelo njuno mlado srce.

S tako obilnimi željami pa s praznim žepom toraj ju najdemo pred pekovo hišo. Zdaj stopita v vežo. Nikogar ne zagledata. Vrata pa so odprta na stežaj v družinsko sobo, pa tudi v prodajalnico. Eden izmed njiju se bolj plaho ozira, drugi pa drzno stopi v prodajalnico, kjer na oknu zagleda dokaj »drobiža«. Kakor bi skrit zaklad našel, zakliče: »Hehej, za ta denar bi se dalo

na sejmišči že kaj prida kupiti — jedač in igrač, sladkarij in lepotij!« Hitro namigne tovarišu, naj brž, hiti gledat, kaj je našel, ob enem kazaje na vabljivi kupček denarja. Tudi temu se zbudi poželjivost po tujem blagu. Kar natihem,

brez posvetovanja se takoj sporazumeta: že sta oba pripravljena krasti. Samo strah ju še zadržuje. Nemirno se ozirata zdaj po denarju zdaj tiho in glej!

— mlada hudobneža že stegujeta svoje tatinske prste po denarju in urno spravljata v žepe, kolikor moreta v naglici doseči. Zdaj pa hočeta enako skrivaj ubežati, kakor sta prišla, le samo — hitrejše, seveda.

Toda — strah in groza! — ravno ta trenotek, ko se umikata, se oglasi debel in močan glas, da se na vseh udih streseta. »Stojta!« jima zagrmí na ušesa debeli »bas«. Tako hudo sta preplašena in tako zeló se jima noge šibijo, da še bežati in teči ne moreta. Plaho se ozirata, kakor zid blede, od kod je neki prišel ta strahoviti glas. Še-le zdaj zagledata peka, ki je potepuha že več časa tiho opazoval, onadva pa ga nista zapazila.

Zdaj seveda ne čaka dalje, marveč urno plane nad tatova in ju zgrabi s krepkima in trdima rokama, da se jima zdi, kakor bi ju z železnimi kleščami držal.

»Potepuha«, zopet zagrmí in krepko potresa uboga jetnika, »potepuha, kaj imata tukaj iskati?« — »Nič«, pravita z zamolklim glasom zlobna tatiča, ter se začneta jokati, prositi in izgovarjati, kakor bi bila vsa nedolžna. Toda skušeni mojster ne verjame solzam in besedam, marveč preišče jima žepe, kjer se kmalo oglasi ukradeni denar. Potem ju pa še primora, da morata tudi sama z besedo potrditi, da sta ga ukradla.

Tatinska dečka zdaj pač nista mogla nič družega pričakovati, kakor da bosta prav občutno kaznovana; in gotovo bi ne bil mogel nihče peku zameriti, ko bi jima bil odštél lepo število prav »gorkih.« A tepsti dobri mojster ni hotel, marveč neko drugo ne manj britko kazen si je izmislil.

V pekariji je bilo ravno izpraznjenih dvoje velikih vreč. Te si ukaže prinesti. Zdaj zapove tatovoma, da morata v vrečo zlesti. Neusmiljeno tarnata, jokata in prosita, a ne

pomaga nič, kajti mojster Janko je neizprosljiv, morata ga ubogati. Počasi, silno počasi lezeta, a slednjič le zlezeta, in ko sta

kričala; a pek jima je tudi to prepovedal — kakor miš tiho morata kazen prestati! Že itak huda ječa se jima še poostri. Pek ju ne pusti na tleh, marveč z grozovito temnico vred ju dene na peč, ki sicer ni bila močno razbeljena, vendar še dovolj gorka, da jima je jelo v tesnem zaporu zelo pripekati. Še celó to je zahteval strogi ječar, da sta morala ves čas pri miru biti! Ó, da bi jima že skoro bila ura rešenja! Nikdar, nikdar več ne bosta kradla!!

Slednjič se zdi peku, da utegne zadostovati. Vendar popolnem še ne. Ječo sicer odpre, to se pravi, vrečo vsakemu odveže: toda na prosto še ne smeta, ostati morata, dokler jima ne poreče. Mojstru samemu se skoro milo stori, ko vidi, s kolikim zaželenjem pomolita vsak iz svoje ječe vročo glavo; pa noče se jima izdati, marveč vedno še se kaže ostrega in strogega sodnika: še celo uro morata ostati na gorki peči v ozki zaprtiji! Potlej še-le ju vzame raz peč in jima dovoli, da se smeta izkobacati iz platnenega zavora. Obilni pot jima moči zarudelo obličje, nekaj zavoljo vročine, še bolj pa vsled straha in sramote.

notri, mojster zaveže vozo nad glavama. Lahko si pač mislite, kako hudo je bilo malima tatičema v tako ozki pa temni ječi! Rada bi bila upila in

Kazen je bila sicer ostra in huda; a pek je imel najboljši namen: hotel jima je dejansko pokazati, da s tatvino se ne pride do sreče. Predno smeta domov, jima še reče: »Namenil sem se bil danes, ko je ravno somenj pri nas, da vama bom podaril nekaj okroglega, da bi si kaj kupila. Pa sama sta podrla meni dobri sklep, sebi pa nedolžno veselje. Današnja kaznen vama bodi podoba tiste kazni — tiste grozovite vročine in pekočine, ki vaju čaka v peklu, ako se ne poboljšata!«

Dobro je bilo to zdravilo, če tudi grenko; nikdar nista pozabila tega nesrečnega sejma, a tudi to jima ni nikdar več na misel prišlo, da bi se tuje lastnine dotikala. Studila se jima je odsihdob vsaka tatvina in goljufija. Še na stare dni sta blagrovala dobrega peka in večkrat molila zanj, ker ju je še o pravem času ozdravil tako ostudne dušne bolezni!

Tičice, le pevajte!

Tiček poje
Pesmi svoje
In po vejicah skaklja;
Pomlad mila
Podelila
Mu je dosti živeža.

Le zobajte
In vživajte,
Kar vam dobri stvarnik dá;
Tù v grmovju
Vam domovju
Naj vam bode varnost vsa!

Tù stanujte,
Povzdiguje
S svojo pesmijo Boga.
On varuje
Vas in čuje,
Ni se bati hudega.

Nam v veselje
Dá povelje
Ljubi Bog, da pojete.
Z vami tudi
Ne zamudi
Človek peti hvalnice!

—va.

Kako si je mali Peterček razlagal podobo svetega Martina.

V tisti duhovniji, kjer je bil Peterček rojen in krščen, stoji v župnijski cerkvi na velikem altarju velik kip sv. Martina: na prelepem konju sedi junašk vojščak s čelado in šopom in s črnimi brkami. Z bliščečim mečem preseka svojo plašč. Pri nogah iskrega konja pa čepi ubog berač v cunje zavit.

Ko je bil Peterček še zeló majhen, so ga njegova pobožna mati gostokrat s saboj v cerkev jemali. Ker so pa dobra mati navadno le tako dolgo molili, ter se tudi pred podobo Device Marije dokaj časa vselej mudili, se je otrok naveličal molitve ter si raje ogledoval prelepega konjika na velikem altarji. Za vsako najmanjšo stvarico preljubljenega vojščaka na konju je že vedel; a vendar se ga še ni naveličal ogledovati.

Nekega dne, ko gresta z materjo spet tako sama nazaj iz cerkve in mora Peterček zmiraj po tri stopinje delati za eno materno, povzdigne deček zvedavo svojo glavico po koncu in pravi: »Mati, zakaj pa jezdec v naši cerkvi zmiraj na miru stoji in zakaj noče skozi okno na cesto ven jahati?«

Mati mu odgovorijo: »Imaš pa že spet taka otročja vprašanja. To je le podoba, podoba svetega Martina, ki je bil vojščak, jako dobrotljiv in pobožen mož, zdaj je gori v nebesih. — Le počakaj, ti bom o svetem Martinu še več povedala, ko prideva na pravi prostor — do počivališča.«

Dečku se pot veliko predolga zdi, večkrat mater popraša: »Mati, ali je že tukaj pravi prostor? Ali bomo kmalo prišli do počivališča?« Slednjič prideta iz gozda in mati se vsedejo na kamen, ki je po svojem dobrodejnem poslu, ki ga je sto in stokrat opravljal trudnim potnikom, dobil ime »počivališče«. Ko pa nočejo kar precej obljube spolniti, nestrpljivi deček zopet opomni: »Ali ste že pozabili, kaj ste obljubili, — da boste povedali o tistem vojaku na konju, ki je v naši cerkvi, o svetem Martinu?« — »Nisem pozabila ne, ljubo dete; le počakaj, da nekoliko k sapi pridem, bom precej po-

vedala. O, to je lepa in podučljiva dogodba. Zdaj malo tako dobrih ljudi okrog jaha ali hodi, kakor je bil sveti Martin, da bi tako usmiljeno srce imeli do revežev, kakor ga je imel ta svetnik. — Kako je v pozni jeseni mraz po naših pašnikih, kajne Peterček, to sam le predobro veš, ker si lani skoro ozebel v roke in noge. Glej, taka pustinja je bila tam, kjer je vojniki sveti Martin nekoč jahal v pozni jeseni zvečer. Tla so bila že vsa zmrzla in trda, da so kar odmevala konjska kopita. Sneg tudi ni prizanašal. Noč se bliža, konj dirja skozi pusto samotno, jezdec se zavija tesno v svoj plašč, da bi ga ne zeblo. Kar zagleda tam pri cesti berača, ki se ves utrujen naslanja na kamen, v raztrgano jopico oblečen se mraza ves trese in z prežalostnim očesom pogleduje lepega jezdeca, proseč usmiljenja in pomoči. Jezdecu se mož v srce smili, ne more jahati dalje, marveč konja hitro ustavi in se ljubeznjivo sklone proti beraču rekoč: »Oj, preljubi moj starček, kaj pa naj vam dam? Srebra in zlata nimam, in mojega meča ne morete rabiti. Kako naj vam pomagam?« Zdaj pobesi berač svojo sivo glavo globoko na razgalene prsi in milo vzdihne. Vojak pa potegne plašč z ramé, zagrabí sabljo in ga preseka na dvoje. Polovico plašča spusti doli na tresočega se starčka rekoč: »Vzemite za ljubo to, moj ubogi bratec!« Drugo polovico pa si ovije tesno okrog života, kolikor se dá, in veselo odjaha.«

Tako so sinku pripovedovali mati, ne sicer učena, a preblaga ženica, žlahtni biser hribovske vasi. Bistroumnemu otroku so šle te besede tako do srca, da ga v sredi poletja skoro mraz stresne in se nehoté bližje k materi pritisne, kakor bi se hotel pogreti.

»Le počakaj, Peterček«, nadaljujejo mati; »še nisem pri kraji. Zdaj sicer veš, kaj pomeni v cerkvi jezdec na lepem konju, a tega pa še ne veš, kaj se je potlej zgodilo. — Ko je potlej sveti Martin doma na trdi postelji prav mirno spal, pride ravno tisti berač k postelji, se mu ljubeznjivo nasmeje in mu pokaže polovico podarjenega plašča, pokaže rane in svoj obraz, ki pa zdaj ni bil več star in užaljen, marveč kakor solnce lep in bliščeč. Oni berač je bil sam Bog, Jezus Kristus! — Tako, Peterček, zdaj pa le odriniva dalje!«

Močno je ginilo nedolžnega Peterčka to materno pripovedovanje. Kjer je zdaj kakega reveža zagledal, takoj si je mislil, da je to tudi »berač svetega Martina« — sam ljubi Bog.

Ko prideta z materjo domov, moral je še Peterček iti za ovcami na bližnji pašnik. Praznjo obleko, ki jo je imel le za v cerkev, sleče ter obleče vsakdanjo pastirsko, samo novo jopico sme še imeti, ker se mu tako lepo poda. Mati pa gredó po svojih opravilih. — Nedolžnemu pastirčku zdaj pri ovcah le vedno po glavi hodi zgodba svetega Martina. Večkrat se ozre tje proti cesti, če ne bo znabiti od kod prijahal prelepi konjik. Če pa že junaškega vojščaka na konji ne bo, morebiti se bode vendar-le prikazal — berač njegov.

Vendar otroci hitrejšje spreminjajo misli in vtise, kakor mi odrasli. Tudi naš pastirček polagoma pozabi lepega jezdeca, veselo jame žvižgati in peti, potlej kamenčke proti oblakom metati itd. Toda mahoma se mu zopet obudi z vso silo mlade domišljije spomin prelepe zgodbe svetega Martina in njegovega berača. Glej, tam ob skali z mehkim mahom obraščeni sloni star, sivolas, zeló slabo oblečen mož! Deček obstane, le za stopinjo si ne upa dalje, sapa mu zastaja, ker si misli: »Kaj pa, če je to berač svetega Martina!?»

Sirotek zdaj sam ne vé, kaj bi začel. Ako je to Bog sam v podobi berača, misli sam pri sebi, mu moram vendar kaj dati. Če pa domu letim mater poklicat, da bi prišli pogledat in mi povedat, kako mi je soditi in kaj storiti, bi mi ta čas morebiti berač že ušel, in to bi bilo sramotno in napačno zame. Jaz bi dejal, da mora gotovo tisti biti, saj je bil nekakšno ravno tak, ko ga je pobožni vojščak srečal.

Zdaj pa le urno na delo! Nekaj stopinj se pomakne nazaj in prav tiho, da bi ga berač poprej ne spazil, — potegne raz sebe svoj jopič, — potegne iz žepa svoj pisani, ob rob domače peči dobro nabrušeni »pipček«, — stisne jopico med kolena in začne deliti, kar moč pravično na dva enaka dela. Na to se prav tiho splazi do berača, ki se mu vidi, da dremlje ali celó spi, in vrže mu k glavi polovico svoje »kamižolice«, ter natihoma, — kar v mislih reče: »Na, vzemi za ljubo to,

moj ubogi bratec!« Drugo polovico dne pod pazduho, gleda še nekaj časa na spečega reveža, potlej pa žene počasi ovce proti domu.

Po noči, tako si misli, bo prišel in videli ga bodo oče in mati, in če bode hotel pri nas ostati, mu bomo že prav lepo pripravili tam v izbici, kjer je moj lepi altarček. Dolgo ne more zaspati, tako mu je bil ta dan razburil mlado domišljijo. Toda zastonj je čakal, tako željno pričakovanega ni bilo.

Zjutraj na vse zgodaj, ko je bil Peterček še v postelji, druga družina pa že pokoncu, pride star mož (navadno so mu rekli »Gobovec«, ker je gobe nabiral in prodajal) in prinese Peterčkovemu očetu ono polovico »kamizolice«, ki jo je bil včeraj podaril. Nejevoljen pripoveduje, kako je ovčar Peterček sinoči iz hudobnosti svoj jopič prerezal in polovico njemu na glavo vrgel, ko je ves utrujen počival tam na pašniku.

Na to pridejo oče prav tiho k Peterčkovi postelji in eno roko drže za hrbtom ter zakličejo: »Peter, ali mi boš brž povedal, kje imaš svojo lepo jopico?« — Tihi prihod, roka na hrbtu pa trda beseda — vse je napovedovalo hude reči. Peterčku se takoj raztegne obraz in debele solze se vsujejo po njem; samega strahu komaj spregovori: »Oh, oče, odpustite; jaz sem res mislil, da sem Bogu dal jopico!«

Toda še ostrejšše besede mora slišati: »Tacega norca, kakor si ti, Peterček, ne ozdravi nobeno drugo zdravilo kakor brezovo olje«. In ko se ob enem tudi roka z brezovko prikaže izza očetovega hrbta, zažene ubogi ovčarček tako presunljiv jok, da se na dalječ razlega.

Mati brž prihitijo v hišo. Sicer niso imeli navade, dečka zagovarjati in braniti, kadar so mu oče odločili kazen; danes pa primejo očeta za roko in pravijo: »Nikar ga ne tepi za to; jopico bom kmalo spet zašila, ti pa pojdi malo z menoj venkaj, imam ti nekaj posebnega povedati!« — In zunaj, da ni otrok slišal, povedo vso dogodbo včerajšnjega dneva in razodevajo veliko veselje, da je Peterček tako milega srca in pristavijo: »Ne, zavoljo nedolžnosti mi ga pa res ne boš tepel; kaznuj ga zarad hudobije, če bo treba; to pa je storil iz same otročje priprostosti in prepričana sem, da je bil

Jezus sam vesel tega dejanja, saj je še mene do srca ginilo«.

Pri zadnjih besedah si z robcem solze obrišejo kakor v potrjenje tega, kar so rekli. In še-le, ko se jim oko posuši, gredó nazaj k Peterčku in ga potolažijo rekoč: »Nikar se ne boj; nič žalega se ti ne bo zgodilo. To je že prav, da si hotel jopico Bogu darovati; pa čakaj, dala jo bova sosedovemu Tončku, ta je tudi zeló potreben. In sveti Martin je že dobro vedel, kaj je Kristus učil: »Karkoli ste najmanjšemu bratu mojemu storili, to ste meni storili!« Zeló rada vidim, da si dober do revežev; vendar dokler si še majhen, le raje mene vprašaj ali pa očeta, kadar meniš kaj dati, da te kdo ne goljufa, ker še ne poznaš ljudi! — No, zdaj pa le brž po koncu, da se napraviš in obmoliš — bo kmalo kuhano!«

Trije metuljčki.

Bili so trije metuljčki, eden bel, eden rudeč in eden rumen; veselo so se igrali ob solnčnem svitu in radoštno letali od cvetlice do cvetlice. Nič se niso naveličali, tako dobro se jim je zdelo. Nenadno pa se ulije dež in jih zmoči. Deža se močno vstrašijo in hočejo domov zleteti, toda hišna vrata so zaklenena pa ključa ne morejo dobiti. Zato morajo pod milim nebom ostati in so čedalje bolj premočeni. Zdaj letijo k rumeno in rudeče pisani tulipi in pravijo: »Tulipica, odpri nam nekoliko svoje cvetje, da se skrijemo in ne bomo mokri.« Tulipa pa odgovori: »Rumenemu in rudečemu že odprem, za belega pa ne maram.« Toda oba, rudeček in rumenček pravita: »Ne, če ne vsprejmeš najinega bratca, belčka, pa nočeva pri tebi ostati.« Deževalo je pa še čedalje hujše, in zdaj letijo k liliji in pravijo: »Ljuba lilija, odpri nam nekoliko svoje cvetje, da se ne premočimo«. A lilija odgovori: »Lepega belčka že vsprejmem, ker je ravno tak kakor jaz, za vaju dva pa ne maram«. Na to reče belček: »Ne, če mojih bratcev ne vsprejmeš, pa še jaz nočem k tebi. Raje smo vsi skupaj mokri, kakor da bi drug družega zapustili.« Potem odletijo.

Ljubo solnce je pa slišalo, kako dobri bratci so si bili ti trije metuljčki in kako so živeli v neločljivi edinstnosti. In skož oblake posije in dež zapodi, pa spet svitlo sije na vrt in na metuljčke. Ne sije dolgo, in že so si osušili perutnice in ogreli telo. In zopet se radujejo metuljčki in se igrajo prav do večera. Potlej pa skupaj letijo domov in zaspijo.

Gnezdo.

Na jablani Janezek
Gnezdo zapazi;
Kar nič ne pomišlja se,
Gori se splazi.

Tu stara dva bliskoma
Tja priletita;
Krog gnezda vrtita se,
Milo ječita:

Oj, drobčkine tičice
V gnezdu čepijo;
Prežalostno čivkajo
In se bojijo.

»Usmili se, oj nikar
Tičkov ne jemlji;
Svoboda najljubša je
Tičkom na zemlji.«

In Janezek ume ju,
Tičkov se usmili.
V zahvalo so pesmi mu
Lepe drobili.

J. E. Krek.

Stara vrv.

(Krištof Šmid.)

Dva beraška dečka, Videk in Miklavžek, najmeta na veliki cesti staro vrv ter se začneta zanjo trgati in prepirati, da se razlega v hrib in dol. Videk drži vrv pri enem kraji, Miklavžek pa vleče za drugi konec, in drug drugemu jo hoče iztrgati iz rok. Kar se vrv utrga in oba dečka se z veliko silo zvrneta v blato.

Mož, ki je ravno memo šel, jima reče: »Taka se godi vsem, ki so prepirljivi! Za malo, ničasto stvarico

se prično prepirati in glasno kričati, pa kaj imajo slednjič od tega? Nič; le sramota in zasmeh se jih drži, kakor se je vaju grdo blato prijelo«.

Nespametna ovčarja.

Dva pastirja sta v planinah ovce pasla. Neki večer obsedita na gričku ter se prijateljsko pogovarjata o raznih rečeh. Slednjič si začneta svitile zvezde ogledovati na jasnem nebu. »Oj«, pravi eden, »ko bi imel jaz tako veliko polje, kakor je nebo široko in dolgo, — kako bogat gospod bi bil potlej!« — »In«, seže brž v besedo tovariš, »ko bi jaz imel toliko ovac, kakor je tam-le gori zvezd na nebu, to bi bil bogat bogat ovčar potlej!« — »Kako?« vpraša prvi, »kam pa bi past gonil toliko množico ovac?« — »I, kam?« odgovori ta, »tvoje polje bi mi bilo dovelj velik pašnik!« — »Le poskušaj!« — »Zakaj pa ne, kdo mi bo branil?« — »Jaz, jaz bom branil, in če dobim tvoje ovce na svojem polji, jih pobijem vse po vrsti!« — »No, potlej pa le glej, kako se bo tebi godilo!!« — Po tem pričkanji začneta čedalje hujše zabavljati, zmerjati, kleti, — slednjič se spopadeta in s tako silo pretepata in mečeta, da se oba po bregu zavalita in močno pobijeta, tako da sta pomnila svoj živi dan.

Povejte mi, ali ni brez števila preprirov na svetu, ki imajo enako nespameten začetek?

Zibelka.

Leži v zibelki Ančka,
In skoraj da že spančka;
Pri njej pa Jožek ti sedi,
Jo ziblje in se jej smeji.

Da raje bi zaspala
Sestrica Ančka mala,
Jej poje lepe pesence,
Kot čul jih je od mamice.

Aja tutú, dekletce,
Zatisni si očesce,
Da spanek pa zaspíš sladèk,
Ti gódi božji angeljček!

In zmir silneje ziblje,
Zibél se močno giblje,
In — romp! — prevrže se na tla,
Da pade na vrh deteta.

Strahu se Jožek zgame,
Zajoče, kvišku plane,
In Ančka tudi zakriči,
Da jok vso hišo spreleti.

Ko mama prihitijo,
Zibel na tleh dobijo;
Popravijo jo kvišku spet,
In Ančka tiho je kot pred.

Le Jožek se še joka,
In ves plašan zastoka:
»Ker imam sestro rad tako,
Sem zibal jo tako močno.«

J. E. Kršk.

Čebela in čmrlj.

Lépega dne je biló,
Solnce je grelo topló;
Pridno iz panja čebele
Ven so na prosto letele,
Sedale s cveta na cvet,
Zbírale sladki so med.
Nekaj je tù zabučalo,
Š-c! je šuméč zahreščalo;
Čmrlj je prifrčal glasno,
Pa je zabavljaj tako:
»Čbéllice, kakó vam je?
Zdi se mi, se postite.
Shujšane ste reve vse:
Kam pa sladki med daste?«

Ena čebelic se ustavi,
To-le odvrne in pravi:
»Ste debeli, čmrlji vi,
Pa zato ste vsi lení;
Se redíte, rasete.
In svoj trebuh pasete.
Vse pojedete vi sami;
To ne dela vam časti.
Čbelice za-sé skrbimo,
Zraven še ljudem delimo.«

Čmrlj se sramúlnó nasmeje
To-le čbelicam deje:

»To je pa zares noró:
Drugi vosek, med vzemó,
Kaj pa li samé imate?«
»O ne skrbi za nas, brate!«
Mu čebela odgovorí,
»Dosti imamo radosti,
Misli si vsaj te sladkosti:
Revež je bolan na smrt,
Ves otožen, ves potrt;
Tù medica ga zlehčá,
V žile novih sil mu dá. —
V cerkvi vosek naš gorí,
Božjo slavo, čast množí;
Vse povzdíga bela sveča
Na oltarji tam goréča.«
Čmrlj se je še bolj smejal
In naprej je spraševal:
»Sradate lí v zimi glada?
Kdo vam tù medú poklada?«
Čbelica odgovorí:
»Kdor za druge poskrbí,
Bog se v stiski nanj ozrè
In pomoči mu dajè.«

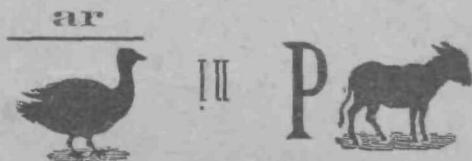
Čbela je osramotíla
Čmrlja in ga odpodíla
Čmerno proč je odfrfral,
Sam pri sebi godrnjal.

Dobro leto je biló
 Satje je bilo polnó.
 Gospodar je ves vesel,
 Ker je toliko prejel.
 Drugo leto, vse megleno
 In deževno in ledeno
 Je čebelam ven branilo;
 Skoraj nič se ni dobiło.
 Gospodar je vedel vse,
 Je tolašil čbelice:
 »Malo, malo je strdí,
 A bodite brez skrbi.

Jaz vam dal bom živeža,
 Vrnete drugóč mi ga.«
 Čbele več se niso bale,
 Glada so se obvarovale.
 Čmrlju pa je trda pela,
 Zima ga je kar prevzela.
 Stradal revež je hudo,
 Hrane ni mu dal nikdo.
 Hujšal je in je slabel,
 Smeh ga je zdaj ves preminil;
 Jesti ni nikjer imel,
 Tožno glada je poginil.

J. E. K k.

Rebus.

Uganke in šaljiva vprašanja.

1. V kakšno past se največ miši vjame?
2. Kdo je pomoril četrti del vseh ljudi, kolikor jih je takrat živelo?
3. Kaj je to? Kdor naredi, ne potrebuje; kdor kupi, noče; kdor rabi, ne vé za to.
4. Kteri zajec se ne vstraši nobenega psa?
5. Kdaj je pravi čas, seno kositi?
6. V katero stran letijo ptiči v jeseni?
7. Ktero vino ljudje najbolj skrivajo?
8. Kaj bi nam preskrbovalo gorkoto najbolj po ceni, če bi ne imeli drv in oglja?
9. Ktero leto traja le en dan?
10. Kaj naj stori, kdor še nima prvih treh zvezkov »Angeljčka«?

Smešnice.

1. Janezek: »Oče, koliko koncev ima klobasa?« — Oče: »Klobasa ima dva konca.« — Janezek: »Moja ima pa samo en konec.« — »Kako je to mogoče?« Janezek: »Lahko, enega sem že snedel.«

2. »Vi kmetje ste pa res modri ljudje«, dejala je nekoč meščanka kmetici. »Unkrat je pri nas vprašal neki kmet, po čem so v mestu take žemlje po dva krajcarja.« — »Vi, vi meščani ste še-le prav prebrisani,« odvrne kmetica. »Unkrat je neka gospa iz mesta v naši vasi vprašala, kdaj da se pri nas začne maša ob desetih?«

3. Neki zločinec v zaporu je bil zarad nepokorščine tepen. Ko pride nazaj v sobo, ga tovariš vpraša: »Koliko so ti jih naštel?« — Kaznjenec ponosno odgovori: »Jaz se nič ne zmenim za to, kar se za mojim hrbtom godi!«

4. Vsaka reč ima svoj vzrok. »Jerica, danes si bila pa res pridna in mirna«, pohvalijo učiteljica svojo učenko. — »Kaj si pa morem«, se odreže učenka. »ko me pa vrat tako hudo boli!«

5. Iz šole. Kako se glasi v velevniku: »Konj vleče?« — Mihec se brez daljšega premišljevanja odreže: »Hi!«

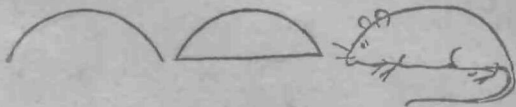
Spretni risar.

Zvedel sem, da so vam v »Angeljčku« razne podobice prav všeč. Marsikteri izmed vas si gotovo misli in želi: »O, ko bi jaz znal take podobice risati!« Jako me veseli, da tako radi rišete; kajti ravno risanje vam lahko napravi v prostih urah veliko nedolžnega veselja. Rad vam toraj »Angeljček« postreže: prinašal bode večkrat take podobice, kakoršne tudi vi lahko posnemate rišete, s kredo na tablo, s svinčnikom ali ogljem na papir. Samo po stenah, klopeh in zidovih mi ne smete nikoli risati in čakati, ker to je grdo in neolikano! — Videli boste, kako se večkrat z malim trudom, le z nekaterimi črtami dajo narediti jako zanimljive reči. N. pr. tako-le:

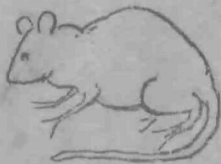
1.

2.

3.

Naredite krivo črto (št. 1), zvezite oba konca z ravno črto (št. 2); še nekaj črtic za ušesa, oči, rivček, noge in rep, — pa imate misko! (št. 3). Če posamezne črte še bolj raztegnete, naredila se vam bode še lepša in večja, (št. 4) tako da bode vsakdo rekel: »To ni več miš, to je podgana!«

4.

Rešitev rebusa.

Gospodar ni posel.

Odgovori na uganke in šaljiva vprašanja.

1. V mačkine kremplje. — 2. Kajn. — 3. Krsta (mrtvaška truga). — 4. Zajec pod posteljo. — 5. Nikoli, ker kosi se le trava. — 6. Za kljunom. — 7. Tat-vino. — 8. Gorko vreme. — 9. Novo leto. — 10. Kupi naj si jih brž!

KAZALO.

	Stran
Bogoljubna mašna streznika	3
O, le še deset minut!	10
Dobra Minka	11
Raje umreti, kakor grešiti	13
Dežela poštenjakov	13
Ali se kaj veseliš?	14
Lepi zgledi prvega sv. obhajila	16
Kdaj? kako? kje?	22
Prošnja	23
Šola rajske nedolžnosti	23
Varuj se hudega! § 4. Jeza	24
Delaj dobro! § 3. Pokorščina (Nadaljevanje)	29
Podobica	33
Križi in težave otročjih let. IV. Mlada tatiča	34
Tičice, le pevajte!	37
Kako si je mali Peterček razlagal podobo svetega Martina	38
Trije metuljčki	42
Gnezdo	43
Stara vrv	43
Nespametna ovčarja	44
Zibelka	44
Čebela in čmrlj	45
Rebus	46
Uganke in šaljiva vprašanja	46
Smešnice	47
Spretni risar	47
Rešitev rebusa	48
Odgovori na uganke in šaljiva vprašanja	48